

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS VANDENŲ TRANSPORTO K O D E K S A S

1996 m. rugsėjo 24 d. Nr. I-1534
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Kodekso paskirtis

1. Vidaus vandenų transporto kodeksas reguliuoja vidaus vandenų laivybos, uostų veiklos, keleivių, krovinių, bagažo, pašto vežimo, buksyravimo bei draudimo santykius, taip pat nustato atsakomybę už žalą, padarytą vidaus vandenų transporto, bei už kitus šio kodekso nuostatų pažeidimus.

2. Vidaus vandenų ir žemės nuosavybės, darbo, kitus vidaus vandenų transporto dalyvių santykius reguliuoja šis kodeksas, Lietuvos Respublikos įstatymai bei kiti teisės aktai.

2 straipsnis. Vidaus vandenų transporto sąvoka

1. Vidaus vandenų transportas - ūkinės veiklos sritis, kuri apima keleivių, krovinių, bagažo, pašto vežimą, buksyravimą vidaus vandenų keliais.

2. Vidaus vandenų transportui priklauso laivai, laivų eksploatacijos ir remonto bei kitos vidaus vandenų transporto priemonės, vidaus vandenų keliai, uostai ir prieplaukos, tam tikslui įrengti hidrotechnikos statiniai, ryšių ir radijo navigacijos įrenginiai.

3 straipsnis. Vidaus vandenų transporto objektų nuosavybė

1. Vidaus vandenų transporto priemonės, uostų ir prieplaukų pastatai ir įrenginiai nuosavybės teise gali priklausyti Lietuvos Respublikos valstybei, savivaldybėms, Lietuvos Respublikos ir užsienio fiziniams bei juridiniams asmenims, užsienio valstybėms.

2. Valstybinės reikšmės vidaus vandenų keliai nuosavybės teise priklauso tik Lietuvos valstybei.

[2 dalies redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

2. Valstybinės reikšmės vidaus vandenų keliai ir jų infrastruktūra (hidrotechninių ir inžinerinių statinių kompleksas) nuosavybės teise priklauso tik Lietuvos valstybei.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1900](#), 00.08.29, Žin., 2000, Nr.75-2267 (00.09.07), įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

4 straipsnis. Vidaus vandenų transporto valstybinis valdymas

1. Vidaus vandenų transporto valstybinį valdymą vykdo Susisiekimo ministerija, kuri pagal savo kompetenciją leidžia visiems fiziniams ir juridiniams asmenims privalomus teisės aktus ir tiesiogiai bei per įgaliotas institucijas kontroliuoja šių aktų vykdymą.

2. Vyriausybė gali steigti ir kitas specialias vidaus vandenų transporto valstybinio valdymo institucijas.

3. Lietuvos Respublikos vidaus vandenų kelius valdo, prižiūri ir tvarko Susisiekimo ministerija arba jos įgaliota institucija.

4. Valstybinės ir vietinės reikšmės vidaus vandenų kelių būklės, laivybos, uostų veiklos valstybinę kontrolę, atlieka laivų avarinius atvejus nagrinėja Susisiekimo ministerija arba jos įgaliota institucija.

[4 dalies redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

4. Valstybinės ir vietinės reikšmės vidaus vandenų kelių būklės bei navigacinių įrenginių juose funkcionavimo, laivybos, uostų veiklos valstybinę kontrolę atlieka, laivų avarinius atvejus nagrinėja Susisiekimo ministerija arba jos įgaliota institucija.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1900](#), 00.08.29, Žin., 2000, Nr.75-2267 (00.09.07), įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

4⁽¹⁾ straipsnis. Keleivių ir krovinių vežimas vidaus vandenų keliais

Vežti keleivius ir krovinius už atlygį tarp Lietuvos Respublikos vidaus vandenų uostų (kabotažas) gali tik laivai, plaukiojantys su Lietuvos valstybės vėliava, arba laivai, plaukiojantys su bet kurios Europos Sąjungos valstybės vėliava.

Įstatymas papildytas straipsniu nuo 2001 m. liepos 1 d.:

Nr. [VIII-1900](#), 00.08.29, Žin., 2000, Nr.75-2267 (00.09.07), įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

5 straipsnis. Tarptautinės sutartys

Jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių yra nustatytos kitokios taisyklės, negu tos, kurias numato šis kodeksas, taikomos tarptautinių sutarčių taisyklės.

ANTRASIS SKIRSNIS

VIDAUS VANDENŲ KELIAI IR JŲ ĮRENGINIAI

6 straipsnis. Vidaus vandenų kelių sąvoka

1. Vidaus vandenų keliai - laivybai tinkamos upės, ežerai, dirbtiniai vandens telkiniai ir Lietuvos Respublikai priklausanti Kuršių marių dalis, kuriuose yra navigacijos ženklų arba kurių locmano žemėlapiuose pažymėtas farvateris.

2. Vidaus vandenų keliai skirstomi į valstybinės ir vietinės reikšmės. Valstybinės reikšmės vidaus vandenų kelių sąrašą tvirtina Vyriausybė, o vietinės reikšmės ir perspektyvinių vidaus vandenų kelių sąrašus - Susisiekimo ministerija.

7 straipsnis. Vidaus vandenų kelių naudotojai

1. Vidaus vandenų kelių naudotojai - fiziniai ir juridiniai asmenys, besiverčiantys laivyba šiuose keliuose.

[1 dalies redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

1. Vidaus vandenų kelių naudotojai – fiziniai ir juridiniai asmenys, besiverčiantys laivyba šiuose keliuose ir nustatyta tvarka gavę Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos leidimus naudoti vandens telkinius laivybai.]

2. Vidaus vandenų kelių naudotojais taip pat laikomi fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie, suderinę su vidaus vandenų kelių valdytojais, nepažeisdami laivybos taisyklių, naudoja vidaus vandenis hidrotechnikai, žvejybai, sportui, poilsiui bei kitoms reikmėms.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1900](#), 00.08.29, Žin., 2000, Nr.75-2267 (00.09.07), įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

8 straipsnis. Vidaus vandenų kelių naudotojų pareigos

1. Vidaus vandenų kelių naudotojai privalo vykdyti įstatymų, laivybos taisyklių ir kitų teisės aktų reikalavimus, užtikrinti racionalų ir saugų vandenų kelių naudojimą, neardyti vandens telkinių vagų ir krantų, negriauti ir negadinti hidrotechnikos bei kitų įrenginių ir komunikacijų, nepažeisti kitų vidaus vandenų naudotojų teisių, laikytis aplinkos apsaugos reikalavimų.

2. Hidrotechnikos įrenginių, tiltų, antvandeninių ir povandeninių komunikacijų savininkai (valdytojai) įpareigojami vykdyti ir reikalavimus, išdėstytus šio kodekso 9 bei 10 straipsniuose.

9 straipsnis. Hidrotechnikos statinių valdytojų pareigos

Fiziniai ir juridiniai asmenys, kuriems priklauso hidroelektrinės, užtvankos ir kiti hidrotechnikos statiniai vidaus vandenų keliuose, nustatyta tvarka privalo:

- 1) aukščiau ir žemiau įrenginių išlaikyti vandens lygį, būtina saugiai laivybai per visą navigacijos laikotarpį;
- 2) sudaryti sąlygas, kad laivai nekliudomai ir saugiai praplauktų pro hidrotechnikos įrenginius;
- 3) išleisti vandenį iš vandens saugyklų vidaus vandenų kelių valdymo institucijų nustatytu laiku;
- 4) prižiūrėti hidrotechnikos įrenginių techninę būklę.

10 straipsnis. Tiltų, antvandeninių ir povandeninių komunikacijų valdytojų pareigos

Tiltų, antvandeninių ir povandeninių komunikacijų (kabelių linijų, diukerių ir kt.) valdytojai privalo:

- 1) derinti su vidaus vandenų kelių valdymo institucijomis tiltų statybos, rekonstrukcijos ir remonto, antvandeninių ir povandeninių komunikacijų įrengimo projektus;
- 2) įrengti ir aptarnauti įrenginius, garantuojančius saugų ir nekliudomą laivų plaukimą po tiltais ir antvandeninėmis komunikacijomis bei virš povandeninių komunikacijų. Kranto juostoje įrengti perspėjamieji ir nurodomieji (signaliniai) ženklai privalo atitikti vidaus vandenų laivybos reikalavimus;
- 3) pastačius ir suremontavus tiltus, įrengus ir pertvarkius antvandenines ir povandenines komunikacijas, atlikti dugno gilinimo ir valymo darbus;

[3 punkto redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

- 3) pastačius ir suremontavus tiltus, įrengus ir pertvarkius antvandenines ir povandenines komunikacijas, atlikti dugno gilinimo ir valymo darbus bei sutvarkytus vidaus vandenų kelių ruožus priduoti vidaus vandenų kelių valdytojui;]

- 4) pakelti plūduriuojančiųjų ar pakeliamųjų tiltų tarpatramius pagal laivybos taisykles.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1900](#), 00.08.29, Žin., 2000, Nr.75-2267 (00.09.07), įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

11 straipsnis. Apsaugos juosta ir kranto juosta

1. Vidaus vandenų kelių valdytojai turi teisę vandens telkinių, priskirtų vandens keliams, apsaugos juostoje atlikti su laivybos saugumu susijusius darbus, įrengti navigacijos ženklus, o kad jie būtų geriau matomi, - kirsti medžius ir krūmus, suderinus su aplinkos apsaugos tarnyba bei žemės (miško) savininkais, valdytojais. Šiuos darbus atliekant padaryti žemės savininkams nuostoliai atlyginami įstatymų nustatyta tvarka.

2. Apsaugos juosta - žemės juosta pagal vandens telkinį, kurios ribos nustatomos pagal Vyriausybės patvirtintą tvarką. Apsaugos juostos dalis - 20 metrų pločio žemės juosta nuo vandens krašto arba kranto briaunos stačiose pakrantėse - vadinama kranto juosta.

3. Fiziniai ir juridiniai asmenys, naudojantys kranto juostos iškasenas, statantys tiltus ar atliekantys kitus darbus, privalo garantuoti laivybos reikmėms skirtų statinių, įrenginių bei navigacijos ženklų saugumą, nedelsdami privalo atstatyti darbo metu sugadintus įrenginius ir navigacijos ženklus.

12 straipsnis. Statiniai ir įrenginiai kranto juostoje

1. Vidaus vandenų kelių valdytojams kranto juostoje, nuosavybės teise priklausančioje valstybei, suderinus su aplinkos apsaugos tarnyba, leidžiama:

1) įrengti nuolatinius arba laikinus statinius, įrenginius laivams bei kitiems plaukiojantiems objektams (keltams, žemsiurbėms, dokams ir kt.) priplaukti ir laivybos bei krovinių saugumui užtikrinti;

2) neįrengiant nuolatinių statinių, pakrauti ir iškrauti laivus, laikyti laivų kietąjį kurą, laikinai saugoti žvejybos įrangą, laivų reikmenis.

2. Statinių ir įrenginių statyba kranto juostoje turi būti suderinta su kranto juostos savininku.

3. Kranto juostos savininkai savo statinių ir įrenginių statybą kranto juostoje privalo derinti su vidaus vandenų kelių valdytojais.

13 straipsnis. Uostai ir priplaukos

1. Uostas - vidaus vandenų akvatorija ir kranto teritorija su joje esančiais pastatais ir įrenginiais, skirta laivams įplaukti, stovėti, juos remontuoti, iškrauti, pakrauti ir išplaukti.

2. Priplauka - stacionari arba plaukiojanti (debarkaderis) laivų priplaukimo, stovėjimo, pakrovimo, iškrovimo, išplaukimo vieta, neturinti visų uostui būdingų požymių, išvardytų šio straipsnio 1 dalyje.

3. Uostai ir priplaukos pagal atliekamų darbų pobūdį yra keleiviniai, krovininiai ir mišrieji.

[3 dalies redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

3. Uostai ir priplaukos pagal atitinkamų darbų pobūdį yra keleiviniai, krovininiai, mišrieji, žvejybiniai bei pramoginių laivų.]

4. Uostų ir priplaukų pastatai, statiniai ir įrenginiai turi atitikti nustatytus techninius ir aplinkos apsaugos reikalavimus, užtikrinti keleivių, krovinių, bagažo ir pašto saugumą, greitą ir patogų krovinių pakrovimą bei iškrovimą.

5. Vidaus vandenų uostai gali būti valstybės, savivaldybių ir privatūs.

6. Vidaus vandenų uostai steigiami Vyriausybės nustatyta tvarka.

7. Susisiekimo ministerija registruoja vidaus vandenų uostus, o jos įgaliotos institucijos atlieka juose valstybinę laivybos priežiūrą.

8. Vidaus vandenų uostų kapitonus steigėjo teikimu tvirtina Susisiekimo ministerija.

9. Tarptautinio vidaus vandenų uosto statusą Susisiekimo ministerijos teikimu suteikia Vyriausybė.

10. Visų nuosavybės formų vidaus vandenų uostų savininkai privalo užtikrinti visų vežėjų vienodas teises įplaukti į uostus, naudotis uostų krantinėmis ir kitais įrenginiais kroviniams pakrauti ir iškrauti, įlaipinti ir išlaipinti keleivius, naudotis visomis logistinėmis vidaus vandenų transporto paslaugomis juose, mokant su tuo susijusius mokesčius ir rinkliavas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-1900, 00.08.29, Žin., 2000, Nr.75-2267 (00.09.07), įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

TREČIASIS SKIRSNIS VIDAUS VANDENŲ TRANSPORTO PRIEMONĖS

14 straipsnis. Vidaus vandenų transporto priemonių sąvoka

Vidaus vandenų transporto priemonės - laivai, vežantys keleivius, krovinius, bagažą, paštą, buksyruojantys nesavaeigius laivus, bei kiti plaukiojantys objektai, eksploatuojantys, aptarnaujantys vandens kelius.

15 straipsnis. Laivų paskirtis ir registras

1. Vidaus vandenų keliais plaukiojantys laivai pagal teisinę registraciją bei paskirtį skirstomi į keleivinius, krovinius, mišriuosius, žvejybos, specialiuosius techninius, mažuosius ir sportinius.

2. Laivų registras - valstybės institucija, kuri atlieka laivų techninę priežiūrą bei apžiūrą ir išduoda leidimus eksploatuoti laivus.

[15 straipsnio redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

15 straipsnis. Laivų klasės

1. Vidaus vandenų laivas – laivas, naudojamas keleiviams ar kroviniams vežti vidaus vandenimis arba jam nustatytame plaukiojimo rajone jūroje.

2. Mažasis laivas – bet kuris laivas, kurio korpuso ilgis ne ilgesnis kaip 20 metrų, išskyrus laivus, kurie yra pastatyti ir įrengti vilkti, stumti arba vilkti bortais sujungtus kitus negu mažasis laivas, laivus, taip pat laivus, galinčius vežti daugiau kaip 12 keleivių, ir keltus. Mažiesiems laivams nepriskiriamos irklinės valtys, kurių keliamoji galia iki 100 kg, taip pat baidarės, kurių keliamoji galia iki 150 kg, ir burlentės.

3. Pramoginis laivas – bet kurio tipo su įvairios rūšies jėgainėmis laivas, skirtas poilsiui, pramogoms bei sportui, ir kurio korpuso ilgis yra nuo 2,5 iki 24 metrų.

4. Sportinis laivas – specialiai sukonstruotas ir gamintojo atitinkamai pažymėtas laivas, skirtas tik sporto tikslams.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-1900, 00.08.29, Žin., 2000, Nr. 75-2267 (00.09.07), įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

16 straipsnis. Laivų registravimas

1. Vidaus vandenų keliais turi teisę plaukioti tik vidaus vandenų laivybos inspekcijos upių-jūrų skyriaus knygoje- rejestre ar mažųjų ir sportinių laivų registro skyriaus rejestre įregistruoti laivai.

2. Laivų knygoje-rejestre registruojami savaeigiai laivai, kurių pagrindinių variklių galingumas yra didesnis kaip 110 kw (150 AG); laivai, pritaikyti vežti ir vežantys daugiau kaip 12 keleivių, neskaitant laivo įgulos ir žmonių, susijusių su darbine veikla laive, ir nesavaeigiai laivai, kurių bendroji talpa 80 ir daugiau registro tonų.

3. Mažųjų ir sportinių laivų rejestre registruojami savaeigiai laivai, kurių galingumas 110 kw (150 AG) ir mažesnis, ir nesavaeigiai, mažesni kaip 80 registro tonų bendros talpos laivai (išskyrus laivus, vežančius keleivius), jachtos, burlaiviai, baidarės, kanojos, guminės valtys iki 130 kg keliamosios galios, turistiniai plaustai, plaukiojantys vasarnamiai, mažųjų ir sportinių laivų stovėjimo įrenginiai, vandens dviračiai ir motociklai bei pramoginiai laivai neatsižvelgiant į jų nuosavybės formą.

4. Laivų knygoje-rejestre įregistruoto laivo savininkui išduodamas laivo bilietas, nuosavybės teisės liudijimas, tinkamumo plaukioti laivu liudijimas, leidimas plaukioti su Lietuvos valstybės vėliava.

5. Laivo registravimo tvarką ir sąlygas, kitų šio straipsnio 4 dalyje nurodytų dokumentų išdavimą reguliuoja Laivų, plaukiojančių vidaus vandenyse, registravimo taisyklės, kurias tvirtina Susisiekimo ministerija.

[16 straipsnio redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

16 straipsnis. Vidaus vandenų laivų registravimas ir techninė priežiūra

1. Vidaus vandenų laivai registruojami Lietuvos Respublikos vidaus vandenų laivų registre. Šį registrą tvarko Valstybinė vidaus vandenų laivybos inspekcija.

2. Lietuvos Respublikos vidaus vandenų laivų registre registruojami:

1) vidaus vandenų savaeigiai ir nesavaeigiai laivai;

2) plaukiojantys kranai, žemkasės, žemsiurbės;

3) mažieji, sportiniai ir pramoginiai savaeigiai ir nesavaeigiai, mažesni kaip 80 registro tonų, laivai;

4) burinės ir motorinės jachtos, baidarės, kanojos, guminės valtys, kurių keliamoji galia per 130 kg, turistiniai plaustai, plaukiojantys vasarnamiai, mažųjų ir sportinių laivų stovėjimo įrenginiai (bazės), vandens dviračiai ir motociklai.

3. Lietuvos Respublikos vidaus vandenų laivų registre įregistruoto laivo savininkui išduodamas laivo bilietas, nuosavybės teisės liudijimas, laivo tinkamumo plaukioti liudijimas ir leidimas plaukioti su Lietuvos valstybės vėliava.

4. Vidaus vandenų laivų registravimo tvarką ir sąlygas nustato Lietuvos Respublikos vidaus vandenų laivų registravimo taisyklės, kurias tvirtina susisiekimo ministras.

5. Lietuvos Respublikos vidaus vandenų laivų registre įregistruotų laivų techninę priežiūrą atlieka Valstybinė vidaus vandenų laivybos inspekcija susisiekimo ministro nustatyta tvarka. Laivų techninę priežiūrą atliekama apžiūrint laivus ir nuolat kontroliuojant jų techninę būklę. Laivui leidžiama plaukioti tik nustatčius, kad jis atitinka saugios laivybos reikalavimus.

6. Burinių jachtų techninę priežiūrą atlieka Lietuvos buriuotojų sąjunga pagal su Susisiekimo ministerija suderintas Jachtų techninės priežiūros taisykles.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1900](#), 00.08.29, Žin., 2000, Nr.75-2267 (00.09.07), įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

17 straipsnis. Laivų valdytojai

1. Laivo valdytojas yra savininkas ar kitas asmuo, kuris teisėtai naudojami laivu.

2. Perleidus nuosavybės teisę į laivą, sudarius dėl jo nuomos ar panaudos sutartį, įrašai apie naują valdytoją nustatyta tvarka daromi Laivų knygoje-rejestre ar mažųjų ir sportinių laivų rejestre.

[2 dalies redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

2. Perleidus nuosavybės teisę į laivą, sudarius laivo nuomos ar panaudos sutartį, duomenys apie naują valdytoją įrašomi į Lietuvos Respublikos vidaus vandenų laivų registrą.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1900](#), 00.08.29, Žin., 2000, Nr.75-2267 (00.09.07), įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

KETVIRTASIS SKIRSNIS VIDAUS VANDENŲ TRANSPORTO PERSONALAS

18 straipsnis. Personalo sąvoka

1. Vidaus vandenų transporto personalą sudaro turintys specialų pasirengimą laivų įgulų nariai bei kranto darbuotojai, kurie tiesiogiai aptarnauja vidaus vandenų transportą. Šių pareigybių sąrašą tvirtina Susisiekimo ministerija.

[1 dalies redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

1. Vidaus vandenų transporto personalą sudaro turintys specialų pasirengimą laivų įgulų nariai bei kranto darbuotojai, kurie tiesiogiai aptarnauja vidaus vandenų transportą.]

2. Personalo priėmimo ir atleidimo tvarką, jo teises bei pareigas ir tarnybos laivuose sąlygas nustato darbo įstatymai, šis kodeksas, kiti teisės aktai, Susisiekimo ministerijos patvirtintos Tarnybos Lietuvos Respublikos vidaus vandenų laivuose statutas (toliau - Tarnybos laivuose statutas) ir pareiginiai nuostatai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1900](#), 00.08.29, Žin., 2000, Nr.75-2267 (00.09.07), įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

19 straipsnis. Transporto priemonės įgula

1. Transporto priemonės įgulą sudaro kapitonas (škipėris) ir kiti įgulos nariai.

2. Privalomąją įgulos sudėtį nustato Tarnybos laivuose statutas.
3. Laivo kapitonu (škiperiu) ir kitais įgulos nariais gali būti asmenys, turintys reikiamą diplomą arba kvalifikacijos liudijimą.

[19 straipsnio redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

19 straipsnis. Laivo įgula

1. Laivo įgulą sudaro kapitonas (škiperis) ir kiti įgulos nariai.
2. Laivo įgulos minimalios sudėties reikalavimus tvirtina susisiekimo ministras.
3. Laivo kapitonu (škiperiu) ir kitais įgulos nariais gali būti asmenys, turintys reikiamą diplomą arba kvalifikacijos liudijimą, kurie išduodami susisiekimo ministro nustatyta tvarka.
4. Burinių jachtų įgulų nariams diplomus, kvalifikacijos liudijimus ir pažymėjimus išduoda Lietuvos buriuotojų sąjungos patvirtintos kvalifikacinės komisijos. Diplomų, kvalifikacijos liudijimų ir pažymėjimų išdavimo sąlygas ir tvarką nustato Burinių jachtų įgulų narių diplomavimo taisyklės, kurias, suderinusi su Susisiekimo ministerija, tvirtina Lietuvos buriuotojų sąjunga.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1900](#), 00.08.29, *Žin.*, 2000, Nr. 75-2267 (00.09.07), *įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.*

20 straipsnis. Laivo kapitonas (škiperis)

1. Savaeigį laivą valdo kapitonas, nesavaeigį laivą - škiperis.
2. Laivo kapitonas (škiperis) vadovauja įgulos darbui ir atsako už laivo, jo įgulos, keleivių bei krovinio saugumą. Jo nurodymai, kuriais siekiama laive garantuoti saugumą ir palaikyti tvarką, privalomi visiems laive esantiems asmenims.
3. Įgulos nariai į laivą priimami, jei kapitonas (škiperis) sutinka.
4. Kapitono (škiperio) teises ir pareigas nustato Tarnybos laivuose statutas.

21 straipsnis. Kapitono veiksmai, kilus pavojui laivui, žmonėms ir gamtai

1. Jeigu kyla pavojus laivo saugumui, kapitonas (škiperis) nedelsdamas turi imtis visų priemonių pavojui pašalinti ir atlikti visus reikalingus veiksmus.
2. Jeigu laivui gresia neišvengiama žūtis, kapitonas privalo imtis būtinų priemonių, kad keleiviai, o po to ir įgula saugiai apleistų laivą. Kapitonas laivą palieka paskutinis. Palikdamas laivą, kapitonas turi pasiimti laivo dokumentus.
3. Gavęs nelaimės signalą arba vidaus vandenių kelyje aptikęs pavojuje žmogų ar laivą, kapitonas privalo suteikti žmonėms pagalbą, jeigu tai nesudaro rimto pavojaus jo laivui, keleiviams ir įgulai.
4. Įvykus avarijai ir užteršus aplinką, laivo kapitonas (škiperis) privalo imtis priemonių teršalams lokalizuoti ir neigiamoms pasekmėms likviduoti.

22 straipsnis. Atlyginimas už pagalbą suteikimą

1. Už pagalbą suteikimą pavojuje atsidūrusiam laivui, jeigu visiškai ar iš dalies buvo išgelbėtas laivas, kroviny ar kitas jame buvęs turtas, laivo valdytojas turi sumokėti atlyginimą.
2. Pagalba pavojuje atsidūrusiam laivui, jo kroviniui teikiama, tik jei yra kapitonų susitarimas dėl pagalbą. Už pagalbą suteikimą priklausančio atlyginimo dydis nustatomas šiame susitarime.
3. Išgelbėti žmonės neprivalo mokėti už savo išgelbėjimą.
4. Asmenys, gelbėję žmones, turi teisę į dalį atlyginimo už turto gelbėjimą kartu su gelbėjusiais turtą žmonėmis.

PENKTASIS SKIRSNIS
LAIVYBA

23 straipsnis. Vidaus vandenių kelio ženklai

1. Vidaus vandenu kelių valdytojai privalo žymėti kelią navigacijos (nurodomaisiais ir įspėjamaisiais) ženklais.

2. Ženklų įrengimo, naudojimo ir nuėmimo tvarką nustato Vidaus vandenu kelių eksploatavimo taisyklės, kurias tvirtina Susisiekimo ministerija.

24 straipsnis. Plaukiojimo vaga (farvateris)

1. Plaukiojimo vaga (farvateris) - vidaus vandenu kelio juosta, tinkanti plaukti tam tikros grimzlės laivams.

[1 dalies redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

1. Plaukiojimo vaga (farvateris) – vidaus vandenu kelio juosta, tinkanti plaukioti tam tikrų matmenų laivams.]

2. Plaukiojimo vaga (farvateris) turi būti pažymėta navigacijos ženklais arba nurodyta locmano žemėlapiuose.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1900](#), 00.08.29, Žin., 2000, Nr.75-2267 (00.09.07), įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

25 straipsnis. Laivybos saugumas

1. Laivybos saugumas užtikrinamas organizacinėmis, techninėmis, sanitarijos, gamtosaugos ir teisinėmis priemonėmis.

2. Šias priemones įgyvendina vidaus vandenu kelių, transporto priemonių, uostų, prieplaukų, hidrotechnikos, ryšių bei kitų vidaus vandenu transporto objektų valdytojai.

26 straipsnis. Valstybinė laivybos saugumo kontrolė

Valstybinę laivybos vidaus vandenu keliais saugumo kontrolę atlieka Vyriausybės įsteigta inspekcija.

[26 straipsnio redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

26 straipsnis. Valstybinė saugios laivybos vidaus vandenu keliuose priežiūra

Valstybinę saugios laivybos vidaus vandenu keliuose priežiūrą atlieka Valstybinė vidaus vandenu laivybos inspekcija.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1900](#), 00.08.29, Žin., 2000, Nr.75-2267 (00.09.07), įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

27 straipsnis. Avarių vidaus vandenu keliuose tyrimas

Vidaus vandenu keliuose įvykusių avarių registravimo ir tyrimo tvarką nustato Laivų avarių tyrimo taisyklės, kurias tvirtina Susisiekimo ministerija.

[27 straipsnio redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

27 straipsnis. Avarių vidaus vandenu keliuose tyrimas

Vidaus vandenu keliuose įvykusių avarių registravimo ir tyrimo tvarką nustato Vidaus vandenu laivų avarių tyrimo taisyklės, kurias tvirtina susisiekimo ministras.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1900](#), 00.08.29, Žin., 2000, Nr.75-2267 (00.09.07), įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS ŽYMINIS MOKESTIS IR RINKLIAVOS

28 straipsnis. Žyminis mokestis

Už laivo įregistravimą, perregistravimą, išregistravimą ir atitinkamų dokumentų išdavimą mokamas nustatyto dydžio žyminis mokestis.

29 straipsnis. Rinkliavos

1. Už naudojimąsi Lietuvos Respublikos uostais, vidaus vandenių keliais imamos rinkliavos.
2. Rinkliavų dydžius ir jų mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė.

SEPTINTASIS SKIRSNIS KELEIVIŲ IR BAGAŽO VEŽIMAS

30 straipsnis. Keleivio ir bagažo vežimo sutartys

1. Keleivio vežimo sutartyje vežėjas įsipareigoja nuvežti keleivį ir jo rankinį bagažą į paskirties punktą, o keleivis įsipareigoja sumokėti nustatytą užmokestį už nuvežimą. Keleivių vežimo vidaus vandenių transportu tarifus nustato vežėjas, maksimalius jų dydžius suderinęs su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija.

2. Bagažo vežimo sutartyje vežėjas įsipareigoja nugabenti keleivio bagažą į paskirties punktą ir išduoti jį gavėjui, o keleivis įsipareigoja sumokėti nustatytą užmokestį už bagažo nuvežimą.

3. Draudžiamų vežti daiktų sąrašą numato Keleivių ir bagažo vežimo vidaus vandenių transportu taisyklės, kurias tvirtina Susisiekimo ministerija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-926](#), 98.11.17, Žin., 1998, Nr.105-2897 (98.12.02)

31 straipsnis. Licencija (leidimas) verstis keleivių vežimu

1. Vežti keleivius vidaus vandenių keliais turi teisę įmonės, turinčios licenciją (leidimą) verstis keleivių vežimu.

2. Licenciją (leidimą) verstis keleivių vežimu vidaus vandenių keliais Vyriausybės nustatyta tvarka išduoda Susisiekimo ministerija.

32 straipsnis. Keleivio bilietas

1. Keleivio bilietas - keleivio vežimo sutartį patvirtinantis dokumentas.

2. Bilietų pardavimo tvarką nustato Keleivių ir bagažo vežimo vidaus vandenių transportu taisyklės.

3. Biliete turi būti nurodyta išvykimo ir paskirties prieplaukos, kaina, išvykimo data ir laikas. Taisyklėse numatytais atvejais biliete, parduotame pradinėje prieplaukoje, turi būti nurodytas vietos numeris.

33 straipsnis. Keleivio teisės

Keleivis turi teisę:

- 1) užimti nurodytą biliete vietą;
- 2) nemokamai vežtis vieną ne vyresnį kaip 5 metų vaiką, jei jis neužima atskiros vietos;
- 3) nemokamai vežtis rankinį bagažą, o kitą bagažą - už nustatytą užmokestį;
- 4) su tuo pačiu bilietu plaukti to paties valdytojo ar jei yra laivų valdytojų susitarimas - kitais laivais, kai laivas dėl kokių nors priežasčių negali plaukti;
- 5) nutraukti keleivio ir bagažo vežimo sutartis ir, grąžinęs į kasą bilietą arba bagažo kvitą, gauti sumokėtus pinigus. Kai keleivio vežimo sutartis nutraukiama ne dėl nuo keleivio priklausančių priežasčių, pinigai už bilietą grąžinami proporcingai nuo bilieto grąžinimo laiko Keleivių ir bagažo vežimo vidaus vandenių transportu taisyklėse nustatyta tvarka.

34 straipsnis. Keleivio pareigos

1. Keleivis privalo:
 - 1) sumokėti už vežimą;
 - 2) saugoti bilietą ir bagažo kvitą iki kelionės pabaigos ir jį pateikti kontroliuojančiam asmeniui pareikalavus;
 - 3) laikytis nustatytos elgesio tvarkos.
2. Jei keleivis nesumoka už vežimą, nesilaiko nustatytos tvarkos, kapitono nurodymu jis gali būti išlaipintas iš laivo prielaukoje.

35 straipsnis. Bagažo kvitas

1. Bagažo kvitas - bagažo vežimo sutartį patvirtinantis dokumentas.
2. Bagažo kvite turi būti nurodyta numeris, daiktų skaičius, svoris ir kaina už vežimą.

36 straipsnis. Bagažo išdavimas ir saugojimas

1. Vežėjas privalo grąžinti keleiviui bagažą, kai keleivis jam pateikia bagažo kvitą.
2. Neatsiimtas bagažas saugomas prielaukų bagažinėse. Už bagažo saugojimą imamas nustatytas užmokestis.
3. Per 30 parų nuo pristatymo į paskirtą vietą dienos neatsiimtas bagažas realizuojamas nustatyta tvarka.

37 straipsnis. Rasti daiktai

1. Rasti laive daiktai perduodami laivo kapitonui arba uosto (prielaukos) administracijai.
2. Rastų daiktų saugojimo ir realizavimo tvarką nustato Keleivių ir bagažo vežimo vidaus vandenų transportu taisyklės.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS KROVINIO IR PAŠTO VEŽIMAS

38 straipsnis. Krovinio vežimo sutartis

Krovinio vežimo sutartyje vežėjas pagal priimtą užsakymą įsipareigoja priimti krovinį, pateikti laivą, pagal važtaraštį nugabenti patikėtą jam krovinį į paskirties punktą ir išduoti jį gavėjui, o siuntėjas įsipareigoja pateikti krovinį ir už jo vežimą sumokėti nustatytą užmokestį.

39 straipsnis. Užsakymas

1. Užsakymas - siuntėjo pasiūlymas jo nurodytomis sąlygomis vežėjui pateikti reikalingą laivą užsakyme nurodytam kroviniumi vežti.
2. Užsakymo pateikimo būdą pasirenka siuntėjas.
3. Užsakyme turi būti šie rekvizitai:
 - 1) krovinio siuntėjo - juridinio asmens pavadinimas arba fizinio asmens vardas ir pavardė; adresas;
 - 2) krovinio gavėjo - juridinio asmens pavadinimas arba fizinio asmens vardas ir pavardė; adresas;
 - 3) krovinio išsiuntimo ir paskirties punktai;
 - 4) krovinio pavadinimas, kiekis (svoris) ir rūšis;
 - 5) laivo pateikimo laikas;
 - 6) laivo pateikimo vieta;
 - 7) pakrovimo ir iškrovimo bei vežimo terminai.
4. Siuntėjo užsakymas laikomas priimtu, kai vežėjas raštu arba kitomis komunikacijos priemonėmis praneša apie užsakymo priėmimą.

40 straipsnis. Važtaraštis

1. Važtaraštis - krovinio vežimo sutartį patvirtinantis dokumentas. Važtaraštyje siuntėjas privalo nurodyti:

1) krovinio siuntėjo - juridinio asmens pavadinimą arba fizinio asmens vardą, pavardę; adresą;

2) krovinio gavėjo - juridinio asmens pavadinimą arba fizinio asmens vardą, pavardę; adresą;

3) krovinio pavadinimą;

4) krovinio kiekį (svorį), rūšį;

5) svorio nustatymo būdą;

6) vežimo sutarties sąlygas;

7) krovinių lydinčiuosius dokumentus;

8) krovinio ženklus;

9) krovinio ypatybes;

10) užmokestį už vežimą (važtapinigius) ir už suteiktas paslaugas (pakrovimą ir iškrovimą).

2. Važtaraštį pasirašo siuntėjas. Vežėjas krovinio priėmimą patvirtina savo parašu ir kalendoriniu spaudu.

3. Važtaraštyje gali būti žymos apie krovinio įvertinimą, įpakavimą (tarą) ir kitos.

4. Važtaraštis surašomas 3 egzemplioriais. Vieną egzempliorių gauna siuntėjas, antrąjį su kroviniu išduoda gavėjui, trečiąjį pasilieka vežėjas.

5. Kroviny s laikomas priimtu vežti, kai vežėjas priima krovinį ir pasirašo važtaraštį.

[40 straipsnio redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

40 straipsnis. Važtaraštis

1. Važtaraštis – krovinio vežimo sutartį patvirtinantis dokumentas. Važtaraštyje siuntėjas privalo nurodyti:

1) krovinio siuntėjo – juridinio asmens pavadinimą arba fizinio asmens vardą, pavardę; adresą;

2) krovinio gavėjo – juridinio asmens pavadinimą arba fizinio asmens vardą, pavardę; adresą;

3) krovinio pavadinimą;

4) krovinio kiekį (svorį), rūšį;

5) svorio nustatymo būdą;

6) vežimo sutarties sąlygas, krovinio išsiuntimo ir paskirties punktus;

7) krovinių lydinčiuosius dokumentus;

8) krovinio ženklus;

9) krovinio ypatybes;

10) užmokestį už vežimą (važtapinigius) ir už suteiktas paslaugas (pakrovimą ir iškrovimą);

11) vežant pavojingą krovinį – jo pavojingumo klasę ir identifikacinį numerį pagal Jungtinių Tautų Organizacijos sudarytą pavojingų medžiagų sąrašą.

2. Siuntėjas surašo važtaraštį 3 egzemplioriais. Vienas egzempliorius lieka siuntėjui, kiti du išduodami vežėjui.

3. Važtaraštyje gali būti žymos apie krovinio įvertinimą, įpakavimą (tarą) ir kitos.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-1900, 00.08.29, Žin., 2000, Nr.75-2267 (00.09.07), įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

41 straipsnis. Laivo parengimas

1. Vežėjas privalo pateikti švarų ir tinkamą vežti tos rūšies kroviniui laivą, atitinkantį gamtos apsaugos reikalavimus.

2. Laivas, kuriuo vežamas kroviny, turi atitikti techninius reikalavimus ir sanitarines sąlygas, nustatytas Krovinių vežimo vidaus vandenų keliais taisyklėse, kurias tvirtina Susisiekimo ministerija.

[2 dalies redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

2. Laivas, kuriuo vežamas kroviny, turi atitikti minimalius techninius reikalavimus, kuriuos tvirtina Susisiekimo ministerija, o jo įgula turi būti sukomplektuota taip, kad užtikrintų saugų krovinio vežimą iki paskirties punkto.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1900](#), 00.08.29, *Žin.*, 2000, Nr.75-2267 (00.09.07), įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

42 straipsnis. Krovinio priėmimas

1. Vežėjas, priimdamas krovinį iš siuntėjo į savo sandėlį arba jį pakraudamas savo priemonėmis, privalo tikrinti krovinio kiekį (svorį) ir būklę.

2. Jeigu krovinį pakrauna siuntėjas savo priemonėmis, vežėjas turi teisę tikrinti krovinio kiekį (svorį) ir būklę.

3. Jeigu priimant krovinį buvo pastebėti krovinio įpakavimo (taros) trūkumai arba kroviny netinkamas vežti, siuntėjas arba vežėjas tai privalo nurodyti pakrovimo - iškrovimo akte.

4. Krovinio kiekis (svoris) nustatomas pagal Krovinių vežimo vidaus vandenų keliais taisykles.

5. Kroviny laikomas priimtu, kai vežėjas ir siuntėjas pasirašo pakrovimo - iškrovimo aktą.

[42 straipsnio redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

42 straipsnis. Krovinio priėmimas

1. Vežėjas, priimdamas krovinį iš siuntėjo į savo sandėlį arba jį pakraudamas savo priemonėmis, privalo tikrinti krovinio kiekį (svorį) ir būklę.

2. Jeigu krovinį pakrauna siuntėjas savo priemonėmis, vežėjas turi teisę tikrinti krovinio kiekį (svorį) ir būklę.

3. Jeigu priimant krovinį buvo pastebėta krovinio ar įpakavimo (taros) trūkumų arba pažeidimų ar nustatyta, kad kroviny netinkamas vežti, apie trūkumus ar pažeidimus turi būti pažymėta važtaraštyje ir patvirtinta siuntėjo bei vežėjo parašais.

4. Kroviny laikomas priimtu vežti, kai vežėjas parašu ir kalendoriniu spaudu važtaraštyje patvirtina krovinio priėmimą.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1900](#), 00.08.29, *Žin.*, 2000, Nr.75-2267 (00.09.07), įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

43 straipsnis. Krovinio pakrovimas ir iškrovimas

1. Krovinį pakrauna ir iškrauna vežėjas, jeigu sutartyje nenumatyta kitaip.

2. Vežėjas privalo tikrinti, ar krovinių pakrovimas, išdėstymas, tvirtinimas laive atitinka technines sąlygas, nustatytas Krovinių vežimo vidaus vandenų keliais taisyklėse.

3. Visi siuntėjui priklausantys krovinių įtvirtinimai ir medžiagos, įtraukti į važtaraštį, vežami kaip kroviny ir išduodami gavėjui kartu su kroviniu paskirties punkte.

44 straipsnis. Krovinio vežimo, pakrovimo ir iškrovimo terminai

1. Krovinio vežimo, pakrovimo ir iškrovimo terminai nustatomi šalių sutartyje.

2. Vežėjas privalo pristatyti krovinį į paskirties punktą sutartyje nustatytu laiku.

3. Jeigu krovinį krauna siuntėjas (gavėjas) savo priemonėmis, pakrovimo ir iškrovimo terminai pradedami skaičiuoti nuo to momento, kai laivas yra atvykęs į pakrovimo ar iškrovimo punktą ir parengtas atlikti tokius darbus.

4. Jeigu per sutartyje ar Krovinių vežimo vidaus vandenų keliais taisyklėse nustatytą terminą nebuvo pranešta apie laivo pateikimą pakrovimui ar iškrovimui, siuntėjui ar gavėjui turi būti suteikiamas papildomas terminas šiems darbams pasirengti.

45 straipsnis. Krovinio peradresavimas

Krovinio siuntėjas vežimo laikotarpiu turi teisę nekeisdamas paskirties punkto keisti važtaraštyje nurodytą krovinio gavėją. Gavėjo keitimo tvarką nustato Krovinių vežimo vidaus vandenų keliais taisyklės. Vežėjas atlieka siuntėjo nurodymus tik tuo atveju, kai krovinys dar neperduotas ankstesniam gavėjui.

46 straipsnis. Pranešimas apie krovinio pristatymą

Apie laivo atvykimą vežėjas nedelsdamas privalo pranešti krovinio gavėjui, bet ne vėliau kaip per 12 val. po laivo atvykimo į paskirties punktą.

47 straipsnis. Krovinio išdavimas

1. Paskirties punkte vežėjas išduoda krovinį gavėjui patikrinęs jo kiekį (svorį) ir būklę.
2. Išduodamas krovinį, vežėjas kartu su gavėju tikrina:
 - 1) jeigu krovinys plombuotas, krovinio plombas, jų būklę;
 - 2) krovinio įpakavimo (taros), konteinerių būklę;
 - 3) krovinio kiekį (svorį).
3. Vežėjas išduoda gavėjui ir siuntėjui pakrovimo - iškrovimo aktą, patvirtinantį krovinio priėmimą vežti ir pakrovimo ar iškrovimo darbų atlikimą.
4. Pakrovimo - iškrovimo aktas surašomas 3 egzemplioriais. Jį pasirašo vežėjas ir gavėjas. Pakrovimo - iškrovimo aktas kartu su važtaraščiu ir krovinio paskirties punkte išduodamas gavėjui.
5. Jeigu krovinys atvežtas netvarkingame laive arba su netinkamomis, pažeistomis plombomis, arba nesilaikant greitai gendančių krovinių pristatymo termino, arba jeigu krovinio kiekio (svorio) trūksta ar yra sužalojimų, vežėjas kartu su gavėju privalo tai nurodyti pakrovimo - iškrovimo akte. Jeigu surašant šį aktą kyla ginčai dėl krovinio kiekio (svorio) trūkumų ar sužalojimų, kviečiamas ekspertas.
6. Gavėjas gali atsisakyti priimti krovinį, kai krovinį sužalojus ar pablogėjus jo kokybei visiškai ar iš dalies negalima krovinio naudoti pagal tikslinę jo paskirtį.

[47 straipsnio redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

47 straipsnis. Krovinio išdavimas

1. Paskirties punkte vežėjas išduoda krovinį gavėjui patikrinęs jo kiekį (svorį) ir būklę.
2. Išduodamas krovinį, vežėjas kartu su gavėju tikrina:
 - 1) jeigu krovinys plombuotas, krovinio plombas, jų būklę;
 - 2) krovinio įpakavimo (taros), konteinerių būklę;
 - 3) krovinio kiekį (svorį).
3. Išduodamas krovinį gavėjui, vežėjas kartu duoda ir vieną važtaraščio egzempliorių. Krovinys laikomas perduotu gavėjui, kai gavėjas parašu važtaraštyje (vežėjo ir gavėjo egzemplioriuose) patvirtina krovinio priėmimą.
4. Jeigu krovinys atvežtas netvarkingame laive arba su netinkamomis, pažeistomis plombomis, arba nesilaikant greitai gendančių krovinių pristatymo termino, arba jeigu krovinio kiekio (svorio) trūksta ar yra sužalojimų, vežėjas ir gavėjas tai pažymi važtaraštyje ir patvirtina parašais.
5. Gavėjas gali atsisakyti priimti krovinį, kai krovinį sužalojus ar pablogėjus jo kokybei visiškai ar iš dalies negalima krovinio naudoti pagal tikslinę jo paskirtį.
6. Jeigu perduodant krovinį gavėjui, kyla ginčų dėl krovinio plombų, krovinio būklės ar krovinio kiekio (svorio), kviečiamas ekspertas.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1900](#), 00.08.29, Žin., 2000, Nr. 75-2267 (00.09.07), įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

48 straipsnis. Krovinio saugojimas

1. Krovinio gavėjas privalo laiku priimti ir išgabenti iš uosto ar priplaukos krovinį.
2. Krovinyms paskirties uoste ar priplaukoje nemokamai saugomas 24 val. neskaičiuojant krovinio atgabenimo dienos. Po šio termino už kiekvieną saugojimo parą imamas sutartyje ar Krovinių vežimo vidaus vandenų keliais taisyklėse nustatyto dydžio užmokestis.
3. Jeigu krovinio išdavimas vilkinamas dėl vežėjo kaltės, užmokestis už krovinio saugojimą nemokamas.
4. Krovinio saugojimo uoste ar priplaukoje tvarką nustato Krovinių vežimo vidaus vandenų keliais taisyklės.

49 straipsnis. Licencija (leidimas) verstis krovinių vežimu tarptautiniais maršrutais

Vežti krovinius tarptautiniais maršrutais turi teisę įmonės, turinčios licenciją (leidimą) verstis krovinių vežimu tarptautiniais maršrutais. Šias licencijas (leidimus) išduoda Susisiekimo ministerija Vyriausybės nustatyta tvarka.

50 straipsnis. Krovinių vežimų ribojimas ar uždraudimas dėl nenugalimos jėgos ar kitų

įvykių

1. Uosto ar priplaukos administracija gali uždrausti arba apriboti krovinių vežimą, atsižvelgdama į vidaus vandens kelių techninę būklę, hidrometeorologijos tarnybų informaciją bei kitus pranešimus.
2. Jeigu dėl nenugalimos jėgos ar kitų įvykių, trukusių ilgiau kaip 24 val., buvo sustabdyti ar uždrausti krovinių vežimai, uosto ar priplaukos administracija privalo apie tai pranešti nurodyma priežastį ir sustabdymo trukmę siuntėjui ar gavėjui.
3. Jeigu dėl nurodytų priežasčių uosto ar priplaukos darbas nutraukiamas ilgiau kaip 48 val., apie tai skelbiama visuomenės informavimo priemonėse nurodant priežastį ir nutraukimo trukmę.

51 straipsnis. Pašto vežimo sutartis

1. Pašto vežimo sutartyje vežėjas įsipareigoja nugabenti siuntėjo patikėtą jam paštą į paskirties punktą ir išduoti gavėjui, o siuntėjas įsipareigoja už pašto vežimą sumokėti nustatytą užmokestį.
2. Pašto siuntos pristatymo į laivą ir vežimo terminai nustatomi šalių susitarime. Pašto siuntų priėmimo ir išdavimo tvarką nustato bendros Susisiekimo ministerijos ir Ryšių ir informatikos ministerijos taisyklės.

52 straipsnis. Pavojingų krovinių vežimas

1. Pavojingi kroviniai vežami vidaus vandenų transportu Vyriausybės nustatyta tvarka.
2. Pavojingų krovinių sąrašą tvirtina Vyriausybė.

DEVINTASIS SKIRSNIS BUKSYRAVIMAS

53 straipsnis. Buksyravimo sutartis

1. Buksyravimo sutartyje laivo valdytojas įsipareigoja vilkti arba stumti (buksyruoti) laivą tam tikrą nuotolį ar tam tikrą laiką, taip pat atlikti manevrą, o stumiamo ar velkamo laivo valdytojas įsipareigoja sumokėti nustatytą užmokestį.

2. Buksyravimo sutartis gali būti sudaryta rašytine forma ar kitu šalių pasirinktu būdu (pasikeičiant raštais, telefonogramomis, faksogramomis ir kt.).

54 straipsnis. Nesavaeigių laivų parengimas buksyravimui

Nesavaeigių laivų valdytojas privalo sutartyje nustatytais terminais tinkamai parengti ir numatytoje vietoje pateikti buksyravimui laivus.

55 straipsnis. Nesavaeigių laivų priėmimas buksyravimui

Buksyruojančio laivo valdytojas, priimdamas buksyravimui nesavaeigius laivus, privalo:

- 1) patikrinti nesavaeigių laivų techninę būklę;
- 2) nustatyti, ar nesavaeigiai laivai tinka buksyravimui;
- 3) surašyti aktą apie nesavaeigio laivo priėmimą buksyravimui.

56 straipsnis. Laivų įgulos pavaldumas

Buksyruojamųjų laivų įgula yra pavaldi buksyruojančio laivo kapitonui ir privalo tiksliai vykdyti jo nurodymus, jeigu kitaip nenumatyta buksyravimo sutartyje.

57 straipsnis. Buksyruojančio laivo kapitono pareigos įvykus avarijai

Įvykus avarijai, buksyruojančio laivo kapitonas privalo imtis visų priemonių žmonių saugumui užtikrinti, avarijai likviduoti, nesavaeigiam laivui išsaugoti.

58 straipsnis. Buksyravimo pasibaigimas

1. Baigus buksyravimo sutartyje numatytą laivo vilkimą, stūmimą arba manevrą, sutarties šalys surašo sutarties įvykdymo aktą arba padaro reikiamas žymas laivo buksyravimo dokumentuose.

2. Jeigu buksyravimo metu laivas buvo sužalotas, iš dalies arba visai prarastas laive esantis kroviny, apie tai nurodoma sutarties atlikimo akte.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS
ATSAKOMYBĖ IR DRAUDIMAS

59 straipsnis. Atsakomybė už keleivio sveikatos sužalojimą ar gyvybės atėmimą

1. Vežėjas, kaip didesnio pavojaus šaltinio valdytojas, privalo atlyginti keleiviui žalą, padarytą didesnio pavojaus šaltinio, jeigu nėra įrodymų, kad žala atsirado dėl nenugalimos jėgos arba nukentėjusiojo tyčios.

2. Vežėjas atsako už žalą, kuri padaryta keleiviui laive arba įsodinimo ar išlaipinimo iš jo metu, neatsižvelgiant į tai, ar laivas plaukė, ar stovėjo.

60 straipsnis. Žalos, padarytos keleivio sveikatai ar gyvybei, atlyginimas

Žala, padaryta keleivio sveikatai ar gyvybei vežimo metu, atlyginama pagal Civilinį kodeksą. Vežėjui atskirai susitarus su keleiviu, gali būti nustatyta didesnė atsakomybė, negu nustatyta įstatymų.

61 straipsnis. Atsakomybė už laivo įgulos nario sveikatos sužalojimą ar gyvybės atėmimą

1. Vežėjas atsako už žalą, padarytą laivo įgulos nario sveikatai ar gyvybei. Žala atlyginama Žmonių saugos darbe ir Draudimo nuo nelaimingų atsitikimų darbe įstatymų nustatytais dydžiais bei tvarka.

2. Pagal šiuos įstatymus neatlygintą žalą dalį privalo atlyginti laivo valdytojas pagal Civilinį kodeksą.

62 straipsnis. Atsakomybė už krovinio ar bagažo praradimą, trūkumą ar sužalojimą

1. Kroviny ar bagažas laikomas prarastu, jeigu jis nepristatytas į paskirties vietą per 30 dienų nuo krovinio ar bagažo priėmimo vežti dienos. Krovinio ar bagažo trūkumu laikomas jo kiekybinis sumažėjimas, o sužalojimu - jo kokybinių savybių pablogėjimas.

2. Vežėjas, priėmęs nustatyta tvarka iš siuntėjo krovinį ar bagažą, atsako už žalą, padarytą dėl krovinio ar bagažo praradimo, trūkumo ar sužalojimo.

3. Vežimu laikomas laikotarpis, per kurį kroviny ar bagažas buvo vežėjo žinioje neatsižvelgiant į tai, ar jis buvo laive, uoste, priplaukoje ar kitoje vietoje. Jeigu vežėjas atliko priimto krovinio ar bagažo pakrovimą, perkrovimą ar perdavimą, tai padaryta tokiu metu žala laikoma atsiradusia vežimo laivu metu.

63 straipsnis. Atsakomybė už pavėluotą vežimą

1. Vežėjas, pažeidęs vežimo terminą, privalo atlyginti keleivio, krovinio, bagažo gavėjo ar siuntėjo dėl to turėtus nuostolius, jeigu sutartyje nebuvo numatyta atsakomybė netesybomis. Negautos pajamos neatlyginamos.

2. Vežimo terminas laikomas nepažeistu, jeigu vežėjas savo įsipareigojimo negalėjo atlikti dėl nenugalimos jėgos, kurios vežėjas negalėjo ir neturėjo numatyti ir išvengti.

64 straipsnis. Atsakomybė už žalą, padarytą susidūrus laivams

1. Susidūrus laivams, žalą, padarytą laivams ar kitam turtui, atlygina laivo valdytojas, dėl kurio kaltės įvyko susidūrimas.

2. Žalą, padarytą keleiviams, kroviniui ar bagažui susidūrus keliems laivams, solidariai atlygina dėl to kalti laivų valdytojai.

65 straipsnis. Atsakomybė už žalą, padarytą tretiesiems asmenims

Žalą, padarytą tretiesiems asmenims ar jų turtui vežant vidaus vandenų keliais, atlygina laivo valdytojas pagal Civilinį kodeksą.

66 straipsnis. Atsakomybė už laivo prastovą

Už laivo prastovą dėl pavėluoto pakrovimo ar iškrovimo, ar dėl dokumentų, susijusių su pervežimu, neiforminimo ar nepateikimo nustatytu laiku ir kitus pažeidimus, dėl ko įvyko laivo prastova, šalys gali nustatyti netesybas. Netesybų nustatymas turi būti įformintas raštu.

67 straipsnis. Atsakomybė už vežėjui padarytą žalą

Keleiviai, krovinio siuntėjai ir gavėjai, kelių valdytojai, atlygina vežėjui padarytą žalą pagal Civilinį kodeksą.

68 straipsnis. Susitarimo dėl atleidimo nuo atsakomybės už padarytą žalą negaliojimas

Bet kokie vežėjo susitarimai su keleiviu, krovinio ar bagažo siuntėju ar gavėju dėl vežėjo atleidimo nuo atsakomybės už padarytą žalą ar jos dydžio sumažinimo negalioja. Tokio susitarimo negaliojimas nepanaikina vežimo sutarties.

69 straipsnis. Pretenzijų ir ieškinių dėl žalos atlyginimo pateikimo tvarka

1. Ieškiniai dėl reikalavimų, kylančių iš vežimo sutarties, pareiškiami teismui. Ieškovas gali iki ieškinio pareiškimo vežėjui pareikšti pretenziją. Vežėjas praneša apie pretenzijos patenkinimą arba atsisakymą ją patenkinti ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo jos gavimo dienos. Jei per tą laiką atsakymas į pretenziją negautas, laikoma, kad vežėjas jos nepatenkino.

2. Ieškiniui, kylančiam iš vežimo sutarties, pareikšti nustatomas dvejų metų ieškininės senaties terminas.

3. Pretenzijos pareiškimas pratęsia ieškininės senaties terminą vienam mėnesiui.

70 straipsnis. Atsakomybė už vidaus vandenų transporto priemonių ir jų stovėjimo

įrenginių registravimo ir eksploatavimo taisyklių pažeidimą

Vidaus vandenų transporto priemonių bei jų stovėjimo įrenginių registravimo ir eksploatavimo, taip pat vidaus vandenų transporto priemonių laivybos taisyklių pažeidimus, jeigu už tai nenumatyta baudžiamoji atsakomybė, užtraukia atsakomybę pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą.

71 straipsnis. Atsakomybė už vidaus vandenų transporto laivybos ir eksploatacijos

taisyklių pažeidimą

1. Vidaus vandenų transporto laivybos ir eksploatacijos taisyklių pažeidimas, tyčinis vandens kelių, juose esančių įrenginių, laivų, signalizacijos ar ryšių priemonių išardymas, sužalojimas, taip pat blogas jų remontas, sukėlęs ar galėjęs sukelti nelaimingų atsitikimų žmonėms, laivo katastrofą, avariją ar kitas sunkias pasekmes, užtraukia atsakomybę pagal baudžiamuosius įstatymus.

2. Juridinis ar fizinis asmuo, sugadinęs ar sunaikinęs vidaus vandenų keliuose ar uostų akvatorijose navigacinius įrenginius ar hidrotechninius statinius, privalo atlyginti žalą, taip pat avarijų, įvykusių dėl navigacinio ar uosto įrenginio sugadinimo, pasekmių likvidavimo išlaidas.

72 straipsnis. Atsakomybė už vidaus vandenų teršimą

Vidaus vandenų transporto priemonėms užteršus vidaus vandenų telkinius medžiagomis, kenksmingomis žmonių sveikatai, žemės ūkiui ar gyvajai gamtai, taikoma įstatymų numatyta civilinė, administracinė ar baudžiamoji atsakomybė.

73 straipsnis. Privalomasis keleivių draudimas

Keleiviai, vežami laivais, privalomai draudžiami nuo nelaimingų atsitikimų pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

74 straipsnis. Savanoriškasis bagažo ir krovinių draudimas

Kroviniai ir bagažas, vežami laivais, gali būti draudžiami savanoriškuoju draudimu.

75 straipsnis. Laivo ir vežėjo civilinės atsakomybės draudimas

Laivas ir vežėjo civilinė atsakomybė gali būti draudžiami savanoriškuoju draudimu.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

REPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-926](#), 98.11.17, Žin., 1998, Nr.105-2897 (98.12.02)
LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS VANDENŲ TRANSPORTO KODEKSO 30 STRAIPSNIO
PAPILDYMO ĮSTATYMAS

2. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1900](#), 00.08.29, Žin., 2000, Nr.75-2267 (00.09.07)

VIDAUS VANDENŲ TRANSPORTO KODEKSO 3, 4, 7, 10, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 24, 26, 27, 40,
41, 42, 47 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 4(1) STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2000.09.13)